

Wilaya ya Shule ya Jiji la Jamestown

Kanuni ya Maadili

Muhtasari wa Lugha Wazi

Ufuatao ni muhtasari wa lugha rahisi wa Kanuni ya Maadili ya Wilaya ya Shule ya Jiji la Jamestown. Kanuni kamili ya Maadili inapatikana kwenye tovuti ya Wilaya kwa <https://www.jpsny.org/codeofconduct>, au kwa ombi kwa ofisi kuu ya shule yoyote ya Wilaya.

UTANGULIZI

Wilaya ya Shule ya Jiji la Jamestown imejitolea kudumisha mazingira ya shule salama, yenye heshima na yenye utaratibu ambapo wanafunzi hupokea elimu bora bila usumbufu au kuingiliwa. Tabia ya kuwajibika kwa wanafunzi, wafanyakazi, wazazi, na wageni ni muhimu ili kufikia lengo hili. Kwa hiyo, Wilaya na Bodi zimepitisha Kanuni hii ya Maadili. Kanuni ya Maadili inatumika kwa wanafunzi wote, wafanyakazi, wazazi, na wageni wanapokuwa kwenye mali ya shule, wanapohudhuria hafla ya shule, au wanapoendesha usafiri wa shule.

HAKI NA WAJIBU WA MWANAFUNZI

Wanafunzi wote wa Wilaya wana haki ya:

- Jifunze katika mazingira yasiyo na unyanyasaji, uonevu, au ubaguzi kwa misingi ya rangi halisi au inayodhaniwa, rangi, uzito wa asili ya taifa, kabilia, dini, ulemavu, mwelekeo wa kingono au jinsia;
- Kupata fursa sawa na zinazofaa za elimu;
- Kushiriki katika shughuli zote za shule ambazo wanastahiki;
- Kutendewa kwa heshima na wale walio ndani ya jumuiya ya shule;
- Tarajia kuwa shule itakuwa mahali salama na pazuri pa kupokea elimu;
- Malalamiko yao kuhusu matukio yanayohusiana na shule yachunguzwe na kujibiwa kwa wakati;
- Kupewa utaratibu unaostahili endapo hatua za kinidhamu zitachukuliwa.

Wanafunzi wote wa Wilaya wana wajibu wa:

- Wajideshe kwa njia ambayo inakuza mazingira yasiyo na unyanyasaji, uonevu, au ubaguzi;
- Kuchangia katika kudumisha mazingira salama na yenye utaratibu wa shule ambayo yanafaa kwa kujifunza;
- Kuchangia katika kuanzisha na kudumisha hali ya kuheshimiana na kuheshimiana;
- Hudhuria shule mara kwa mara, kwa wakati, na tayari kujifunza;
- Fanya kazi kwa uwezo wao wote na kujitahidi kufikia kiwango chao cha juu zaidi cha mafanikio ya kibinagsi;
- Vaa kwa njia inayolingana na kanuni za mavazi za wanafunzi.
- Kuonyesha viwango vya juu vya maadili na uanamichezo wakati wa kushiriki au kuhudhuria shughuli zinazofadhiliwa na shule;
- Kufahamu na kutii sheria na kanuni za shule;
- Kujibu maombi ya walimu, wasimamizi, na wafanyakazi wengine wa wilaya kwa njia ya heshima;
- Kubali kuwajibika kwa matendo yao.

KANUNI YA MAVAZI YA MWANAFUNZI

Wanafunzi wote wanatarajiwa kuvali ipasavyo (na kulingana na umri) kwa shughuli za shule na shule. Mavazi ya mwanafunzi yatakidhi matarajio yafuatayo:

- Mavazi ya mwanafunzi lazima yawe salama, ya heshima, na yawe ya kuwajibika ili yasivuruge au kuingilia mchakato wa elimu.
- Nguo za kichwa haziruhusiwi isipokuwa kama zikiidhinishwa na masharti ya kidini yanayoweza kuthibitishwa au sababu za matibabu zinazoweza kuthibitishwa.
- Sehemu za juu lazima zifunike torso na chini lazima zifunike miguu juu ya katikati ya paja. Nguo za ndani lazima zifunikwa.
- Viatu lazima zivaliwa kila wakati na zinafaa kwa shughuli. Viatu ambavyo ni hatari kwa usalama havitaruhusiwa.
- Mavazi, ikiwa ni pamoa na vazi la kichwani, hayapaswi kujumuisha vitu vinavyotetea unyanyasaji, ngono, lugha chafu, dawa za kulevyta, pombe au tumbaku, au vinavyohimiza vitendo haramu au vurugu.

Wanafunzi wanaokiuka kanuni ya mavazi wanaweza kuhitajika kufunika au kuondoa kipengee cha kukera, na ikiwa ni lazima au kwa vitendo, badala yake na kipengee kinachokubalika. Mwanafunzi yeyote ambaye anakataa kufanya hivyo anaweza kuwa chini ya matokeo. Mwanafunzi yeyote ambaye anashindwa kurudia kufuata kanuni za mavazi anaweza kukabiliwa na matokeo zaidi.

SHERIA YA HESHIMA KWA WANAFUNZI WOTE (DASA)

Sheria ya Jimbo la New York la Utu kwa Wanafunzi Wote (DASA) inahitaji kwamba hakuna mwanafunzi atakayenyanyaswa au kudhulumiwa na wafanyakazi au wanafunzi kwenye mali ya shule au kwenye hafla ya shule; wala mwanafunzi yeyote hatabaguliwa kwa misingi ya rangi halisi au anayodhaniwa, rangi, uzito, asili ya taifa, kabilia, dini, desturi za kidini, ulemavu, mwelekeo wa kingono, jinsia au jinsia. Wafanyakazi wa shule, wanafunzi, wazazi na wanajamii wana wajibu wa pamoja wa kudumisha hali ya kuheshimiana na utu ambapo wanafunzi wote wanaweza kutarajia mazingira salama na ya kuunga mkono ya kujifunzia. Mtu yeyote ambaye anafahamu kwamba mwanafunzi amekuwa akilengwa kwa unyanyasaji, uonevu (ikiwa ni pamoja na uonevu mtandaoni) au kubaguliwa, lazima aripoti matukio yoyote yanayodaiwa kwa mkuu wa jengo au mratibu wa DASA. Taarifa zaidi kuhusu DASA, ikiwa ni pamoja na fomu ya kuripoti isiyojulikana, inaweza kupatikana kwenye tovuti ya wilaya, <http://ipsny.org/dasa>.

MAADILI YA MWANAFUNZI

Wanafunzi wote wanatarajiwa kuijidesha ipasavyo kwa kuzingatia ipasavyo haki na ustawi wa wengine na kuheshimu mali ya wengine. Wanafunzi wanaweza kuchukuliwa hatua za kinidhamu hadi na kujumuisha kusimamishwa shule, wanapojihusisha na tabia zozote zilizoorodheshwa hapa chini. Tafadhal rejelea Kanuni kamili ya Maadili kwa mifano ya tabia isiyokubalika.

- Shiriki katika mwenendo usio na utaratibu.
- Jihushe na mwenendo usiotii.
- Shiriki katika mwenendo unaovuruga.
- Shiriki katika mwenendo ambao ni wa jeuri.
- Shiriki katika mwenendo wowote unaohatarisha usalama, afya ya kimwili au kiakili au ustawi wa wengine.
- Shiriki katika aina yoyote ya tabia mbaya ya kitaaluma.
- Shiriki katika aina yoyote ya tabia mbaya ukiwa kwenye basi la shule.
- Shiriki katika tabia mbaya nje ya chuo ambayo inaweza kutatiza mchakato wa elimu shulenii au hafla ya shule.

HATUA ZA NIDHAMU

Wanafunzi ambao watapatikana kuwa wameonyesha tabia isiyofaa wanaweza kukabiliwa na matokeo au hatua za kinidhamu, kuanzia kuelekezwa kwingine kwa mwali muhimu au onyo la mdomo, hadi na kujumuisha kusimamishwa shule. Katika kubainisha tokeo lifaalo la kinidhamu, wafanyakazi wa shule wanaweza kuzingatia umri na kiwango cha ukuaji wa mwanafunzi, asili na hatari ya kosa, nia na dhamira ya mwanafunzi, na mambo mengine kama ilivyofafanuliwa katika Kanuni kamili ya Maadili. Matokeo yatatolewa kulingana na haki ya mwanafunzi ya mchakato unaotazamiwa.

Kama kanuni ya jumla, nidhamu itakuwa ya maendeleo. Hii ina maana kwamba ukiukaji wa kwanza wa mwanafunzi kwa kawaada utastahili matokeo mepesi kuliko ukiukaji unaofuata. Hata hivyo, wafanyakazi wa wilaya wanaweza kutaja matokeo yanayotarajiwa zaidi ili kuhakikisha mwanafunzi anajifunza kutoptera na tabia zao na kujihuisha na tabia chanya zaidi katika siku zijazo. Ikiwa tabia hiyo ni mbaya sana au ni ya uhalifu kwa asili, maafisa wa shule wana hiari ya kuweka matokeo mabaya zaidi au rufaa kwa utekelezaji wa sheria.

MAADILI YA UMMA JUU YA MALI YA SHULE

Wilaya imejizatiti kutoa mazingira salama, ya kukaribisha, yanayovutia, yenye heshima na utaratibu ambayo yanafaa kwa kujifunza. Ili kuunda na kudumisha aina hii ya mazingira, watu wote kwenye mali ya shule au wanaohudhuria hafla yoyote ya shule lazima wajideshe kwa usalama, heshima na utaratibu kama ilivyoainishwa katika Kanuni kamili ya Maadili. Mifano ya mieniendo iliyopigwa marufuku inaweza kujumuisha lakini sio tu kwa yafuatayo:

- Kumjeruhi mtu yeyote kwa makusudi au kutishia kufanya hivyo;
- Kuharibu au kuharibu kwa makusudi mali ya wilaya au mali ya watu wengine;

- Kuvuruga mwenendo wa utaratibu wa madarasa, programu za shule, au shughuli nyingine za shule;
- Kusambaza au kuvaa vifaa kwenye mali ya shule au hafla za shule ambazo ni chafu, usumbufu, au kutetea hatua haramu;
- Kutishia, kunyanyasa au kubagua mtu yejote kwa misingi ya rangi, rangi, uzito, asili ya kitaifa, kabilia, dini, desturi za kidini, ulemavu, mwelekeo wa kijinsia, jinsia au jinsia;
- Ingiza sehemu yoyote ya eneo la shule bila idhini au kubaki katika jengo au kituo chochote baada ya kufungwa kwa kawaida;
- Kumiliki, kutumia, kuuza, kusambaza au kubadilishana vimeo au vitu vinavyodhibitiwa, au kuwa chini ya ushawishi wa mali ya shule au hafla ya shule;
- Kuvuta sigara, kutumia au kumeza tumbaku au bidhaa za bangi katika majengo ya shule au kwenye uwanja wa shule;
- Kumiliki au kutumia silaha ndani au kwenye mali ya shule au katika hafla ya shule, isipokuwa kama ilivyoidhinishwa haswa na Bodi ya Elimu au kwa sheria.